Dokument ten służy wyłącznie do celów informacyjnych i nie ma mocy prawnej. Unijne instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego treść. Autentyczne wersje odpowiednich aktów prawnych, włącznie z ich preambułami, zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i są dostępne na stronie EUR-Lex. Bezpośredni dostęp do tekstów urzędowych można uzyskać za pośrednictwem linków zawartych w dokumencie

►**B**

DYREKTYWA RADY 92/66/EWG

z dnia 14 lipca 1992 r.

wprowadzająca wspólnotowe środki zwalczania rzekomego pomoru drobiu

(Dz.U. L 260 z 5.9.1992, s. 1)

zmieniona przez:

		Dziennik Urzędowy		
		nr	strona	data
►**M1**	Rozporządzenie rady (WE) nr 806/2003 z dnia 14 kwietnia 2003 r.	L 122	1	16.5.2003
►**M2**	Dyrektywa Rady 2006/104/WE z dnia 20 listopada 2006 r.	L 363	352	20.12.2006
►**M3**	Dyrektywa Rady 2008/73/WE z dnia 15 lipca 2008 r.	L 219	40	14.8.2008
►**M4**	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/597 z dnia 18 kwietnia 2018 r.	L 103	4	23.4.2018

zmieniona przez:

►**A1**	Akt dotyczący warunków przystąpienia Republiki Austrii, Republiki Finlandii i Królestwa Szwecji oraz dostosowań w Traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej	C 241	21	29.8.1994
►**A2**	Akt dotyczący warunków przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej oraz dostosowań w Traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej	L 236	33	23.9.2003

▼B

DYREKTYWA RADY 92/66/EWG

z dnia 14 lipca 1992 r.

wprowadzająca wspólnotowe środki zwalczania rzekomego pomoru drobiu

Artykuł 1

Bez uszczerbku dla przepisów prawa wspólnotowego regulujących handel wewnątrz Wspólnoty niniejsza dyrektywa określa wspólnotowe środki zwalczania, które zostaną zastosowane w razie wybuchu rzekomego pomoru drobiu u:

a) drobiu;

b) gołębi pocztowych oraz innych ptaków trzymanych w niewoli.

Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania tam, gdzie został wykryty rzekomy pomór drobiu u dzikich ptaków żyjących na wolności; jednakże w takim przypadku zainteresowane Państwo Członkowskie poinformuje Komisję o podjętych środkach.

Artykuł 2

Do celów niniejszej dyrektywy definicje podane w art. 2 dyrektywy Rady 90/539/EWG z dnia 15 października 1990 r. w sprawie wymagań dotyczących zdrowia zwierząt regulujących handel wewnątrzwspólnotowy i przywóz z państw trzecich drobiu i jaj wylęgowych ([1]) stosuje się odpowiednio.

Stosuje się również następujące definicje:

a) „zakażonydrób” oznacza wszelki drób:

   — u którego obecność rzekomego pomoru drobiu została wykryta i urzędowo potwierdzona po badaniu przeprowadzonym przez zatwierdzone laboratorium, lub

   — w wypadku drugiego lub kolejnego ogniska choroby, gdzie objawy kliniczne lub zmiany pośmiertne wskazują na rzekomy pomór drobiu;

b) „drób podejrzany o chorobę” oznacza wszelki drób, u którego stwierdzono objawy kliniczne lub zmiany pośmiertne uzasadniające podejrzenie rzekomego pomoru drobiu;

c) „drób podejrzany o zarażenie” oznacza drób, który pośrednio lub bezpośrednio mógł się zetknąć z wirusem rzekomego pomoru drobiu;

d) „zlewki”oznaczają odpady kuchenne, odpady z restauracji lub, tam gdzie to dotyczy, odpady przemysłowe w przemyśle wykorzystującym mięso;

e) „właściwe władze” oznaczają właściwe władze w rozumieniu art. 2 ust. 6 dyrektywy 90/425/EWG ([2]);

f) „urzędowy lekarz weterynarii” oznacza lekarza weterynarii wyznaczonego przez właściwe władze;

([1]) Dz.U. L 303 z 31.10.1990, str. 6; ostatnio zmieniona dyrektywą 91/496/EWG (Dz.U. L 268 z 24.9.1991, str. 56).

([2]) Dyrektywa Rady 90/425/EWG z dnia 26 czerwca 1990 r. dotycząca kontroli weterynaryjnych i zootechnicznych stosowanych w handlu wewnątrzwspólnotowym niektórymi żywymi zwierzętami oraz produktami w związku z urzeczywistnieniem rynku wewnętrznego (Dz.U. L 224 z 18.8.1990, str. 29), ostatnio zmieniona dyrektywą 91/496/EWG (Dz.U. L 268 z 24.9.1991, str. 56).

▼B

g) „gołąb pocztowy” oznacza każdego gołębia przetransportowanego lub przeznaczonego do transportu z gołębnika, który zostanie uwolniony po to, aby mógł wrócić do gołębnika lub w inne określone miejsce przeznaczenia;

h) „gołębnik” oznacza każde pomieszczenie używane do trzymania lub hodowli gołębi pocztowych.

Artykuł 3

Państwa Członkowskie zapewniają, aby pojawienie się lub podejrzenie pojawienia się rzekomego pomoru drobiu było natychmiast zgłaszane właściwym władzom.

Artykuł 4

1. Państwa Członkowskie zapewnią, aby gdy w danym gospodarstwie drób jest podejrzany o chorobę lub zarażenie rzekomego pomoru drobiu, wówczas urzędowy lekarz weterynarii natychmiast podejmował wszelkie dostępne mu środki dla rozpoczęcia dochodzenia, mającego na celu potwierdzenie występowania choroby lub jej wykluczenie, w szczególności zapewniał pobranie niezbędnych próbek do badania laboratoryjnego.

2. Jak tylko podejrzenie choroby zostaje zgłoszone, właściwe władze ustanawiają urzędowy dozór nad danym gospodarstwem i nakazuje w szczególności, aby:

a) wykonano spis wszystkich kategorii drobiu w danym gospodarstwie, podając przy każdej kategorii liczbę ptaków już padłych, liczbę ptaków z objawami klinicznymi choroby oraz liczbę ptaków bez objawów choroby. Spis musi być prowadzony na bieżąco, aby uwzględniać liczbę ptaków wyklutych lub padłych w okresie istnienia podejrzenia; informacja zawarta w dokumentach spisowych musi być okazywana na żądanie i może podlegać kontroli w czasie każdej kontroli;

b) cały drób danego gospodarstwa był przetrzymywany w pomieszczeniach bytowych lub w innych, w których może być odizolowany;

c) inny drób nie został przywieziony na teren gospodarstwa ani go nie opuszczał;

d) przemieszczanie:

— osób, innych zwierząt lub pojazdów z terenu gospodarstwa lub na teren gospodarstwa,

— mięsa lub tusz ptaków, paszy, narzędzi, odpadów, ściółki, odchodów oraz jakichkolwiek substancji, które mogłyby przenieść wirusa choroby rzekomego pomoru drobiu, wymagało zgody właściwych władz;

e) z gospodarstwa nie wywożono żadnych jaj, poza jajami wysyłanymi bezpośrednio do zakładu zatwierdzonego do produkcji i/lub przetwórstwa produktów jajecznych na mocy art. 6 ust. 1 dyrektywy 89/437/EWG ([1]), transportowanych z upoważnienia właściwych władz. Upoważnienie takie musi odpowiadać wymogom ustanowionym w załączniku 1;

([1]) Dyrektywa Rady 89/437/EWG z dnia 20 czerwca 1989 r. w sprawie problemów sanitarnych wpływających na produkcję i wprowadzanie na rynek produktów jajecznych (Dz.U. L 272 z 22.7.1989, str. 87), ostatnio zmieniona dyrektywą 89/662/EWG (Dz.U. L 395 z 30.12.1989, str. 13).

▼B

f) zostały zastosowane właściwe środki dezynfekujące przy wejściach i wyjściach z budynków, w których przebywa drób, oraz przy wejściach do samego gospodarstwa i wyjściach z niego;

g) zostało przeprowadzone dochodzenie epidemiologiczne zgodnie z art. 7.

3. Do czasu wprowadzenia urzędowych środków ustanowionych w ust. 2 właściciel lub posiadacz drobiu podejrzanego o chorobę podejmuje niezbędne działania, których celem będzie działanie zgodne z ust. 2, z wyjątkiem lit. g).

4. Właściwe władze mogą rozszerzyć środki przewidziane w ust. 2 na przylegające gospodarstwa, w razie gdy ich położenie, ukształtowanie lub kontakty ze zwierzętami z gospodarstwa, w którym podejrzewa się występowanie choroby, stanowią podstawę do podejrzenia o możliwe zarażenie.

5. Środki określone w ust. 1 i 2 nie zostają wycofane aż do momentu, w którym podejrzenie o rzekomym pomorze drobiu nie zostanie wykluczone przez urzędowego lekarza weterynarii.

Artykuł 5

1. Tam, gdzie została urzędowo potwierdzona obecność rzekomego pomoru drobiu na terenie danego gospodarstwa, Państwo Członkowskie zagwarantuje, aby właściwe władze, dodatkowo do środków wymienionych w art. 4 ust. 2, podjęły następujące środki:

a) cały drób w danym gospodarstwie zostanie niezwłocznie zabity na miejscu. Drób, który już padł lub już został zabity, oraz wszystkie jaja zostaną zniszczone. Działania te mają być prowadzone w sposób, który zminimalizuje ryzyko rozprzestrzenienia się choroby;

b) wszystkie substancje lub odpady, takie jak pasza, odchody lub ściółka, które mogą być zakażone, zostaną zniszczone lub poddane odpowiednim zabiegom. Zabiegi te prowadzone będą zgodnie z instrukcjami urzędowego lekarza weterynarii, tak aby zagwarantować zniszczenie wirusa rzekomego pomoru drobiu;

c) w przypadku gdy drób żyjący w danym gospodarstwie został poddany ubojowi podczas przypuszczalnego okresu wylęgania się choroby, mięso z ubitego drobiu, o ile jest to możliwe, zostanie odszukane i zniszczone;

d) jaja wylęgowe zniesione podczas przypuszczalnego okresu wylęgania się choroby, które zostały wywiezione z terenu gospodarstwa, zostaną odszukane i zniszczone; jednakże drób wykluty z jaj wylęgowych zostanie objęty urzędowym nadzorem; jaja przeznaczone do spożycia zniesione podczas przypuszczalnego okresu wylęgania się choroby, które zostały wywiezione z terenu gospodarstwa, zostaną, kiedy to tylko będzie możliwe, odszukane i zniszczone, chyba że przed wywiezieniem zostały odpowiednio zdezynfekowane;

e) po przeprowadzeniu czynności określonych w lit a) i b) budynki, w których przebywał drób, otoczenie tych budynków, pojazdy używane do transportu, jak również całe wyposażenie, które mogło ulec skażeniu, zostają oczyszczone i zdezynfekowane zgodnie z przepisami art. 11;

f) drób jest ponownie wprowadzany do gospodarstwa po upływie co najmniej 21 dni od dnia zakończenia działań określonych w lit. e);

g) przeprowadza się dochodzenie epidemiologiczne zgodnie z art. 7.

▼B

2. Właściwe władze mogą rozszerzyć środki przewidziane w ust. 2 na przylegające gospodarstwa, w razie gdy ich położenie, ukształtowanie lub kontakty ze zwierzętami z gospodarstwa, w przypadku gdy odnotowano występowanie choroby, stanowią podstawę do podejrzenia o możliwe zarażenie.

3. W przypadku gdy szczep wirusa rzekomego pomoru drobiu z ICPI (indeks patogenności domózgowej) wyższym niż 0,7 i niższym niż 1,2 jest wyizolowany ze stada drobiu, które nie wykazuje klinicznych objawów rzekomego pomoru drobiu, a referencyjne laboratorium Wspólnoty, określone w art. 15, ustaliło, że dany wirus wywodzi się z atenuowanej szczepionki przeciwko rzekomemu pomorowi drobiu, właściwe władze mogą odstąpić od wymogów określonych w ust. 1 lit. a)–f), pod warunkiem że dane gospodarstwo zostanie objęte urzędowym nadzorem na okres 30 dni, oraz zagwarantują, że zostaną spełnione następujące wymogi:

— stosowane są przepisy art. 4 ust. 2 lit. a), b), d), e) i f),

— żaden drób nie opuści terenu gospodarstwa, chyba że zostanie bezpośrednio przetransportowany do rzeźni wyznaczonej przez właściwe władze.

Właściwe władze odpowiedzialne za tę rzeźnię muszą zostać poinformowane o zamiarze wysłania do niej drobiu, a po przywiezieniu drobiu do rzeźni musi on być trzymany i poddany ubojowi w separacji od innego drobiu.

4. Świeże mięso z drobiu, określonego w ust. 3 tego artykułu, musi nosić znak zdrowotności, przewidziany w art. 5 ust. 1 dyrektywy 91/494/EWG.

5. Przepisy ustanowione w ust. 3 są poddawane przeglądowi, przy uwzględnieniu badań naukowych w celu zharmonizowania zasad użycia szczepionki przeciwko rzekomemu pomorowi drobiu we Wspólnocie.

Artykuł 6

W przypadku gospodarstw składających się z dwóch lub więcej oddzielnych jednostek produkcyjnych właściwe władze mogą, w związku z kryteriami określonymi przez Komisję w procedurach ustalonych w art. 25, zastosować odstępstwa od wymagań art. 5 ust. 1 pod warunkiem, że urzędowy lekarz weterynarii potwierdził, że są one całkowicie odrębne w zakresie przebywania, przetrzymywania i żywienia, co sprawia, że wirus nie może przenosić się z jednego miejsca do drugiego.

Artykuł 7

1. Przedmiotem dochodzenia epidemiologicznego jest:

— okres, w czasie którego rzekomy pomór drobiu mógł istnieć w danym gospodarstwie lub gołębniku,

— prawdopodobne pochodzenie rzekomego pomoru drobiu występującego w danym gospodarstwie lub w gołębniku oraz identyfikację innych gospodarstw lub gołębników, na których terenie drób, gołębie lub inne trzymane ptaki mogły ulec zarażeniu z tego samego źródła,

▼B

— przemieszczanie się osób, drobiu, gołębi oraz innych ptaków trzymanych w niewoli lub innych zwierząt, a także pojazdów, jaj, mięsa i tusz oraz wszystkich narzędzi i substancji, które prawdopodobnie przeniosły wirusa rzekomego pomoru drobiu do lub z gospodarstwa lub gołębnika, o których mowa.

2. Aby zapewnić pełną koordynację wszystkich środków, których celem jest zagwarantowanie zwalczenia rzekomego pomoru drobiu tak szybko, jak to tylko jest możliwe, oraz w celu przeprowadzenia dochodzenia epidemiologicznego, zostają utworzone centra kryzysowe.

Generalne zasady dotyczące krajowych centrów kryzysowych oraz wspólnotowych centrów kryzysowych będą określone przez Radę, stanowiącą kwalifikowaną większością głosów na wniosek Komisji.

Artykuł 8

1. W przypadku gdy urzędowy lekarz weterynarii ma podstawy do podejrzeń, że drób w jednym z gospodarstw mógł być zarażony w rezultacie przemieszczania się osób, zwierząt lub pojazdów lub w rezultacie jakiejkolwiek innej sytuacji, gospodarstwo to będzie objęte urzędowym nadzorem, zgodnie z ust. 2.

2. Celem urzędowego nadzoru jest niezwłoczne wykrycie najmniejszego podejrzenia istnienia rzekomego pomoru drobiu, policzenie drobiu oraz monitorowanie jego przemieszczania, a tam, gdzie to stosowne, podjęcie działań przewidzianych w ust. 3.

3. W przypadku gdy gospodarstwo poddane jest urzędowemu nadzorowi, określonemu w ust. 1 i 2, właściwe władze zabraniają usuwania drobiu z gospodarstwa w innym celu niż dla transportu pod urzędowym nadzorem bezpośrednio do rzeźni w celu wykonania natychmiastowego uboju. Przed udzieleniem takiego upoważnienia urzędowy lekarz weterynarii musi przeprowadzić badania kliniczne całego drobiu, w celu wykluczenia obecności rzekomego pomoru drobiu na terenie danego gospodarstwa. Ograniczenia przemieszczania, określone w tym artykule, są nakładane na dane gospodarstwo na okres 21 dni, licząc od ostatniego dnia potencjalnego skażenia, jednakże ograniczenia takie muszą być stosowane przez okres co najmniej siedmiu dni.

4. Jeżeli właściwe władze uznają, że pozwalają na to okoliczności, mogą ograniczyć środki przewidziane w niniejszym artykule do części gospodarstwa i znajdującego się tam skażonego drobiu, pod warunkiem że drób zajmował wydzielone pomieszczenia bytowe oraz był przetrzymywany i żywiony całkowicie oddzielnie.

5. W przypadku gdy urzędowy lekarz weterynarii ma podstawy do podejrzeń zakażenia wirusem rzekomego pomoru drobiu gołębi pocztowych lub gołębników, podejmuje on właściwe kolejne czynności, aby zapewnić, że gołębnik podlega ograniczeniom, włączając zakaz przemieszczania się gołębi poza gołębnik przez okres 21 dni.

Artykuł 9

1. Państwa Członkowskie zapewnią, aby w momencie urzędowego potwierdzenia diagnozy rzekomego pomoru drobiu właściwe władze utworzyły wokół zarażonego gospodarstwa strefę ochronną, w promieniu minimum trzech kilometrów, położoną w środku strefy dozoru o promieniu co najmniej 10 kilometrów. Przy tworzeniu takich stref brane są pod uwagę geograficzne, administracyjne, ekologiczne i epidemiologiczne czynniki odnoszące się do rzekomego pomoru drobiu oraz możliwości nadzoru.

▼B

2. W strefach ochronnych stosuje się następujące środki:

a) identyfikuje się wszystkie gospodarstwa położone w danym okręgu, na których terenie znajduje się drób;

b) przeprowadza się okresowe wizytacje wszystkich gospodarstw, w których znajduje się drób, badania kliniczne tego drobiu, włączywszy w nie, jeśli okaże się to konieczne, pobieranie próbek do badań laboratoryjnych; prowadzony jest zapis takich wizytacji wraz z opisem ich wyników;

c) cały drób trzymany jest w kurnikach lub w innych zabudowaniach, gdzie może być odizolowany;

d) podejmuje się właściwe środki związane z dezynfekcją przy wchodzeniu na teren gospodarstwa i jego opuszczaniu;

e) wprowadza się kontrolę przemieszczania się osób pracujących przy drobiu, tusz drobiu, jaj i pojazdów służących do przewożenia drobiu na terenie danej strefy; generalnie transport drobiu jest zakazany, z wyjątkiem tranzytu głównymi drogami lub koleją;

f) zakaz wywożenia drobiu i jaj wylęgowych z terenu gospodarstw, na których są one trzymane, chyba że właściwe władze wydadzą upoważnienie na transport;

i) drobiu przeznaczonego do natychmiastowego uboju do rzeźni położonej na terenie zakażonym lub, jeżeli nie jest to możliwe, do rzeźni położonej poza terenem zakażonym wyznaczonej przez właściwe władze. Mięso tego drobiu musi być oznakowane specjalnym oznakowaniem zdrowotności przewidzianym w art. 5 ust. 1 dyrektywy 91/494/EWG ([1]);

ii) jednodniowych piskląt lub rozpoczynających się nieść kur zarodowych do gospodarstwa położonego w strefie dozoru, w którym nie ma innego drobiu. Jednakże Państwo Członkowskie, które nie jest w stanie zabezpieczyć transportu jednodniowych piskląt lub rozpoczynających się nieść kur zarodowych do gospodarstwa położonego w strefie dozoru, otrzyma upoważnienie zgodnie z procedurą ustaloną w art. 25 na transport wyżej wspomnianych piskląt i kur do gospodarstwa położonego poza strefą dozoru. Gospodarstwo takie musi być objęte urzędowym nadzorem zgodnie z art. 8 ust. 2;

jaj wylęgowych do wylęgarni wyznaczonej przez właściwe władze; przed transportem jaja oraz opakowania, w których są przewożone, muszą być poddane dezynfekcji.

iii) Przemieszczanie, o którym mowa w i), ii) i iii), odbywa się pod urzędowym nadzorem. Upoważnienie do przemieszczania będzie wydane tylko po przeprowadzeniu kontroli gospodarstwa przez urzędowego lekarza weterynarii. Środki transportu muszą być oczyszczone i zdezynfekowane przed ich użyciem i po ich użyciu;

g) zakaz usuwania lub rozrzucania zużytej ściółki oraz odchodów drobiu bez upoważnienia;

([1]) Dyrektywa Rady 91/494/EWG z dnia 26 czerwca 1991 r. w sprawie warunków sanitarnych zwierząt regulujących handel wewnątrzwspólnotowy i przywóz z państw trzecich świeżego mięsa drobiowego (Dz.U. L 268 z 24.9.1991, str. 35).

▼B

h) zakaz targów, wystaw oraz innych zgromadzeń, na których może znaleźć się drób lub inne ptaki.

3. Środki stosowane w strefie ochronnej muszą być utrzymywane przez przynajmniej 21 dni, licząc od dnia przeprowadzenia czynności związanych ze wstępnym czyszczeniem i dezynfekcją zakażonego gospodarstwa zgodnie z art. 11. Po upływie tego czasu strefa ochronna staje się częścią strefy dozoru.

4. W strefie dozoru stosuje się następujące środki:

a) identyfikuje się wszystkie gospodarstwa położone w danym okręgu, na których terenie znajduje się drób;

b) nadzór nad obrotem na terenie strefy drobiem i jajami wylęgowymi;

c) zakaz przemieszczania drobiu poza strefę podczas pierwszych 15 dni, zakaz nie stosuje się do przewozu drobiu bezpośrednio do rzeźni wskazanej przez właściwe władze, znajdującej się poza strefą dozoru. Mięso tego drobiu musi być oznakowane specjalnym oznakowaniem zdrowotności, przewidzianym w art. 5 dyrektywy 91/494/EWG;

d) zakaz przewozu jaj wylęgowych poza strefę dozoru, zakaz ten nie dotyczy przewozu jaj wylęgowych do wylęgarni wskazanej przez właściwe władze. Przed transportem jaja i materiały, w które są opakowane,muszą zostać poddane dezynfekcji;

e) zakaz wywozu zużytej ściółki lub odchodów drobiu poza granice strefy;

f) zakaz targów, wystaw oraz innych zgromadzeń, na których może pojawić się drób lub inne ptaki;

g) bez uszczerbku dla przepisów lit. a) i b) zakaz transportu drobiu z wyjątkiem tranzytu głównymi drogami i koleją.

5. Środki zastosowane w strefie dozoru są utrzymywane co najmniej przez 30 dni, licząc od dnia przeprowadzenia czynności związanych z wstępnym czyszczeniem i dezynfekcją zakażonego gospodarstwa, zgodnie z art. 11.

6. W przypadku, gdy strefy położone są na terytorium należącym do dwóch lub więcej Państw Członkowskich, właściwe władze zainteresowanych Państw Członkowskich współpracują ze sobą w dziedzinach określonych w ust. 1. Jednakże, jeśli to konieczne, granice strefy ochronnej i dozoru zostaną ustalone zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 25.

7. W przypadku gdy dochodzenie epidemiologiczne, określone w art. 7, potwierdzi, że ognisko choroby związane jest z infekcją, która się nie rozprzestrzenia, granice i czas istnienia strefy kontroli oraz strefy ochronnej mogą być zredukowane zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 25.

Artykuł 10

Państwa Członkowskie zapewniają, aby:

a) właściwe władze były przygotowane do śledzenia przemieszczania jaj oraz drobiu i ptaków trzymanych w niewoli;

b) właściciel lub posiadacz drobiu i/lub gołębi pocztowych i/lub ptaków trzymanych w niewoli dostarczał wszelkie informacje na wniosek właściwych władz, dotyczące drobiu, jaj wwożonych i wywożonych z terenu gospodarstwa, a także informacje o zawodach i wystawach, w których gołębie pocztowe wzięły udział;

▼B

c) wszystkie osoby zaangażowane w działalność związaną z transportem, handlem drobiem, jajami, z wyścigami, hodowlą gołębi oraz ptaków trzymanych w niewoli udzielały właściwym władzom szczegółowych informacji dotyczących przemieszczania drobiu, jaj, gołębi pocztowych oraz ptaków trzymanych w niewoli, w których transporcie lub handlu brali udział.

Artykuł 11

Państwa Członkowskie zapewniają, aby:

a) środki dezynfekujące i ich stężenia były urzędowo zatwierdzone przez właściwe władze;

b) czynności czyszczenia i dezynfekcji były przeprowadzane pod urzędowym nadzorem zgodnie z:

i) instrukcjami wydanymi przez urzędowego lekarza weterynarii;

ii) procedurą czyszczenia i dezynfekcji zakażonego gospodarstwa, ustanowioną w załączniku II.

Artykuł 12

Pobieranie próbek oraz analiza laboratoryjna, których celem jest wykrycie obecności wirusa rzekomego pomoru drobiu, są prowadzone zgodnie z przepisami załącznika III.

Artykuł 13

Państwa Członkowskie zapewniają, aby właściwe władze podejmowały wszystkie konieczne środki w celu poinformowania wszystkich mieszkańców żyjących w strefie ochronnej i strefie nadzoru o wprowadzonych ograniczeniach oraz podejmowały wszelkie niezbędne kroki związane z właściwym wykonaniem tych środków.

Artykuł 14

1. Państwa Członkowskie zapewniają, aby w każdym Państwie Członkowskim zostały wyznaczone:

a) krajowe laboratorium, w którym wyposażenie oraz doświadczony personel jest stale gotowy do pełnego oznaczania typów antygenowych i biologicznych wirusa rzekomego pomoru drobiu oraz prowadzi badania, celem potwierdzenia wyników uzyskanych w regionalnych laboratoriach diagnostycznych;

b) krajowe laboratorium, w którym odczynniki używane w regionalnych laboratoriach będą poddawane testom;

c) krajowy instytut lub laboratorium, w których szczepionki do użycia profilaktycznego w kraju lub zapasy szczepionek przeznaczonych do użycia interwencyjnego w razie nagłych wypadków będą poddawane badaniom dotyczącym ich skuteczności, mocy i czystości.

▼M3

2. Krajowe laboratoria, o których mowa w ust. 1, są odpowiedzialne za koordynację norm i metod diagnostycznych, używanie odczynników oraz testowanie szczepionek.

3. Krajowe laboratoria, o których mowa w ust. 1, są odpowiedzialne za koordynację norm i metod diagnostycznych stosowanych w każdym laboratorium diagnostycznym rzekomego pomoru drobiu znajdującym się na terenie danego państwa członkowskiego. W tym celu:

▼B

a) dostarczają odczynniki diagnostyczne do krajowych laboratoriów;

b) kontrolują jakość odczynników diagnostycznych używanych w Państwie Członkowskim;

c) organizują okresowe testy porównawcze;

d) przechowują izolaty wirusa rzekomego pomoru drobiu z już potwierdzonych ognisk choroby na terenie danego Państwa Członkowskiego;

e) potwierdzają pozytywne wyniki otrzymane w regionalnych laboratoriach diagnostycznych.

▼M3

4. Laboratoria krajowe, o których mowa w ust. 1, współpracują z referencyjnym laboratorium Wspólnoty, o którym mowa w art. 15.

5. Państwa członkowskie prowadzą aktualne wykazy krajowych laboratoriów lub instytutów, o których mowa w ust. 1, i udostępniają te wykazy innym państwom członkowskim oraz opinii publicznej.

Szczegółowe zasady jednolitego stosowania niniejszego ustępu mogą być przyjęte zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 25 ust. 2.

▼M4

Artykuł 15

1. Komisja – w drodze aktów wykonawczych – wyznacza laboratorium referencyjne Unii Europejskiej ds. rzekomego pomoru drobiu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 25.

2. Laboratorium referencyjne Unii Europejskiej ds. rzekomego pomoru drobiu ma następujące funkcje i obowiązki:

a) koordynacja, w porozumieniu z Komisją, metod stosowanych przez państwa członkowskie w celu rozpoznawania rzekomego pomoru drobiu, w szczególności poprzez:

(i) typowanie, przechowywanie oraz dostarczanie szczepów wirusa rzekomego pomoru drobiu do testów serologicznych oraz produkcji surowic odpornościowych;

(ii) dostarczanie surowic standardowych i innych odczynników referencyjnych krajowym laboratoriom referencyjnym w celu normalizacji badań i odczynników stosowanych w państwach członkowskich;

(iii) gromadzenie i utrzymywanie zbioru szczepów i izolatów wirusa rzekomego pomoru drobiu;

(iv) okresowe organizowanie porównawczych badań procedur diagnostycznych na poziomie unijnym;

(v) gromadzenie i zestawianie danych i informacji o stosowanych metodach diagnostycznych oraz wynikach badań przeprowadzanych w Unii;

(vi) charakteryzowanie izolatów wirusa rzekomego pomoru drobiu przy użyciu najnowszych dostępnych metod, co pozwoli na lepsze zrozumienie epidemii rzekomego pomoru drobiu;

▼M4

(vii) śledzenie rozwoju metod walki z chorobą, epidemii oraz profilaktyki rzekomego pomoru drobiu na całym świecie;

(viii) przygotowywanie ekspertyz dotyczących wirusa rzekomego pomoru drobiu i podobnych wirusów, co pozwoli na szybką diagnostykę różnicową;

(ix) zdobywanie wiedzy dotyczącej produktów immunologii weterynaryjnej używanych do likwidowania rzekomego pomoru drobiu i zapobiegania mu;

b) aktywne udzielanie pomocy w diagnozowaniu ognisk rzekomego pomoru drobiu w państwach członkowskich poprzez przyjmowanie wyizolowanych próbek wirusa do potwierdzającego zdiagnozowania, scharakteryzowania i dla przeprowadzenia badań epidemiologicznych;

c) ułatwianie szkolenia i dokształcania specjalistów w zakresie diagnostyki laboratoryjnej w celu harmonizacji jej technik na terenie Unii.

▼B

Artykuł 16

1. Państwa Członkowskie zapewniają, aby:

a) szczepienia przeciwko rzekomemu pomorowi drobiu szczepionkami zatwierdzonymi przez właściwe władze mogły być prowadzone w celach profilaktycznych lub jako dodatkowe działania w ramach likwidacji choroby w razie jej pojawienia się;

b) stosowano jedynie szczepionki dopuszczone do użytku przez właściwe władze Państwa Członkowskiego.

2. Dalsze kryteria dotyczące użycia szczepionek przeciwko rzekomemu pomorowi drobiu mogą być ustalone zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 25.

Artykuł 17

1. Państwa Członkowskie, w których odbywają się dobrowolne lub obowiązkowe szczepienia profilaktyczne przeciwko rzekomemu pomorowi drobiu, powiadamiają o tym fakcie Komisję oraz inne Państwa Członkowskie.

2. Informacja przekazana zgodnie z ust. 1 musi zawierać:

— charakterystykę i skład szczepionki, która ma być użyta,

— procedury nadzoru w zakresie dystrybucji, konserwacji, przechowywania i stosowania szczepionek,

— gatunki i kategorie drobiu, które mogą lub mają być szczepione,

— rejon, w którym szczepienia mogą się odbyć lub się odbędą,

— powody przeprowadzenia szczepień.

▼B

3. Państwa Członkowskie mogą dołączyć się do stworzenia programu szczepień gołębi pocztowych. O takiej decyzji informują Komisję. Bez uszczerbku dla takiego programu Państwa Członkowskie zapewniają, że organizatorzy wyścigów oraz pokazów podejmą niezbędne kolejne kroki, aby tylko gołębie zaszczepione przeciwko rzekomemu pomorowi drobiu wzięły udział w wyścigach czy pokazach.

4. Szczegółowe zasady stosowania niniejszego artykułu, w szczególności odnoszące się do kryteriów, które mają być przyjęte, oraz wszelkich odstępstw, które mogą być dopuszczone po uwzględnieniu stanu zdrowia drobiu w Państwach Członkowskich, są ustalane zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 25.

Artykuł 18

1. Państwa Członkowskie zapewniają, aby po potwierdzeniu rzekomego pomoru drobiu właściwe władze w celu wsparcia innych środków zwalczania przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu były w stanie określić terytorium i okres, gdzie szybkie i systematyczne szczepienia (szczepienia interwencyjne) wyznaczonych gatunków drobiu będą prowadzone pod urzędowym nadzorem. Państwa Członkowskie stosujące szczepienia interwencyjne informują Komisję oraz inne Państwa Członkowskie o sytuacji związanej z pojawieniem się rzekomego pomoru drobiu oraz programie interwencyjnych szczepień, poprzez struktury Stałego Komitetu Weterynaryjnego, ustanowionego decyzją 68/361/EWG ([1]).

2. W przypadku określonym w ust. 1 szczepienie lub powtórne szczepienie drobiu w gospodarstwie, które podlega ograniczeniom określonym w art. 4, jest zakazane.

3. W przypadku określonym w ust. 1:

a) wyznaczony gatunek drobiu jest szczepiony tak szybko jak to tylko możliwe;

b) wszelki drób wyznaczonego gatunku, urodzony w gospodarstwie lub przywieziony na teren gospodarstwa położonego na terenie objętym szczepieniami, musi być zaszczepiony lub jest już zaszczepiony;

c) w czasie trwania szczepień, przewidzianych w ust. 1, wszelki drób wyznaczonego gatunku, znajdujący się na terenie gospodarstw położonych na obszarze, gdzie szczepienia są prowadzone, musi tam pozostać, z wyjątkiem:

— jednodniowych piskląt przemieszczanych na teren gospodarstwa znajdującego się wewnątrz obszaru, gdzie mają być zaszczepione,

— drobiu bezpośrednio przewożonego do rzeźni w celu natychmiastowego uboju. Jeżeli rzeźnia leży poza granicami obszaru objętego szczepieniami, przemieszczanie drobiu będzie dozwolone tylko po inspekcji gospodarstwa przeprowadzonej przez urzędowego lekarza weterynarii;

([1]) Dz.U. L 255 z 18.10.1968, str. 23.

▼B

d) kiedy szczepienia przewidziane w lit. a) zostaną zakończone, upoważnienie na przemieszczenie poza granicę obszaru objętego szczepieniami może być wydane w następujących wypadkach:

— jednodniowe pisklęta przeznaczone na produkcję mięsa mogą być przewiezione na teren gospodarstwa, gdzie zostaną zaszczepione; gospodarstwo to musi być otoczone nadzorem do czasu, kiedy przewieziony drób zostanie poddany ubojowi,

— drób został zaszczepiony ponad 21 dni wcześniej i jest przeznaczony do natychmiastowego uboju,

— jaja wylęgowe pochodzące z drobiu hodowlanego, zaszczepionego przynajmniej 21 dni wcześniej; jaja i materiały, w które są opakowane, muszą być zdezynfekowane przed ich przemieszczeniem.

4. Środki przewidziane w ust. 3 lit. b) i d) są stosowane przez okres trzech miesięcy od zakończenia szczepień, przewidzianych w ust. 1; okres stosowania tych środków może być przedłużony o jeden lub kilka dodatkowych trzymiesięcznych okresów.

5. Właściwe władze mogą, w drodze odstępstwa od ust. 3 lit. a) i b), zwolnić od obowiązku systematycznego szczepienia niektórych stad o szczególnej wartości naukowej pod warunkiem, że wszystkie niezbędne kolejne czynności podejmowane są przez właściwe władze, aby zapewnić ochronę zdrowia tych stad oraz okresowe serologiczne kontrole.

6. Komisja śledzi rozwój sytuacji związanej z rozwojem choroby i jeśli okaże się to konieczne, zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 25, podejmuje niezbędne decyzje, w szczególności dotyczące nadzoru nad przemieszczaniem się oraz szczepieniami.

Artykuł 19

1. Gdy gołębie pocztowe lub inne ptaki trzymane w niewoli są podejrzane o zarażenie rzekomym pomorem drobiu, Państwa Członkowskie zapewniają, aby urzędowy lekarz weterynarii niezwłocznie rozpoczął urzędowe dochodzenie, dla potwierdzenia lub zawiadomienia o obecności choroby; w szczególności zobowiązany jest on do pobrania odpowiednich próbek przeznaczonych do badań laboratoryjnych lub upewnienia się, że takie próbki zostały pobrane.

2. Natychmiast po otrzymaniu informacji o podejrzeniu właściwe władze otaczają podejrzane gospodarstwo lub gołębnik urzędowym nadzorem oraz wydają zakaz opuszczania terenu gospodarstwa przez gołębie oraz inne ptaki trzymane w niewoli, a także przez wszystko to, co może przenieść rzekomy pomór drobiu.

3. Środki przewidziane w ust. 1 i 2 nie są wycofane, dopóki podejrzenie o rzekomym pomorze drobiu nie zostanie wykluczone przez urzędowego lekarza weterynarii.

4. Natychmiast po urzędowym potwierdzeniu obecności rzekomego pomoru drobiu właściwe władze zarządzą między innymi:

a) zastosowanie środków kontroli i zwalczania, przewidzianych w art. 5 ust. 1 lit. a), b), e) i f) w stosunku do gołębi pocztowych lub ptaków trzymanych w niewoli oraz gołębników zakażonych rzekomym pomorem drobiu; lub

▼B

b) co najmniej

i) zarządzą zastosowanie zakazu przemieszczania gołębi lub ptaków trzymanych w niewoli poza teren gołębnika lub gospodarstwa, co najmniej przez 60 dni, licząc od dnia, kiedy ustały kliniczne objawy rzekomego pomoru drobiu;

ii) zarządzą zniszczenie lub poddanie odpowiednim procesom wszystkich substancji i odpadów, które mogły ulec skażeniu. Procesy te muszą gwarantować zniszczenie każdego wirusa rzekomego pomoru drobiu oraz wszystkich odpadów zebranych podczas 60-dniowego okresu, określonego w i);

c) przeprowadzenie dochodzenia epidemiologicznego, zgodnie z art. 7.

▼M4

5. W zakresie, w jakim jest to konieczne do właściwego stosowania środków przewidzianych w niniejszym artykule, państwa członkowskie przedkładają Komisji, w ramach Stałego Komitetu ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz, informacje na temat sytuacji związanej z chorobą oraz zastosowanych środków zwalczania.

6. Komisja może – w drodze aktów wykonawczych – przyjmować przepisy dotyczące informacji, które mają być przedkładane Komisji przez państwa członkowskie zgodnie z ust. 5 niniejszego artykułu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 25.

▼B

Artykuł 20

1. Użycie do żywienia drobiu zlewek pochodzących z międzynarodowego transportu takiego jak okręty, pojazdy lądowe oraz samoloty jest zakazane; zlewki takie będą zbierane i niszczone pod urzędowym nadzorem.

2. Na użycie zlewek innych niż te określone w ust. 1 lub resztek drobiu może zostać wydane upoważnienie tylko po zastosowaniu procesów cieplnych we właściwych urządzeniach, które zagwarantują, że choroba nie będzie przenoszona, a wirus rzekomego pomoru drobiu został zniszczony.

3. Komisja, postępując zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 25, ustanawia szczegółowe zasady konieczne do wprowadzenia w życie ust. 2.

▼M4

Artykuł 21

1. Każde państwo członkowskie opracowuje plan gotowości określający, jakie środki krajowe należy wdrożyć w razie wystąpienia ogniska rzekomego pomoru drobiu. Plan gotowości jest odpowiednio aktualizowany w celu uwzględnienia rozwoju sytuacji.

Plan gotowości musi zapewniać dostęp do infrastruktury, urządzeń, pracowników i wszelkich innych odpowiednich materiałów koniecznych do szybkiego i skutecznego zwalczenia ogniska rzekomego pomoru drobiu. Musi też dokładnie określać wymogi dotyczące szczepień, jakie dane państwo członkowskie uznaje za konieczne w przypadku szczepień interwencyjnych.

▼M4

2. Plany gotowości i ich aktualizacje są przedkładane Komisji.

3. Komisja bada plany gotowości i ich aktualizacje w celu ustalenia, czy pozwalają one na osiągnięcie zamierzonego celu, i proponuje zainteresowanemu państwu członkowskiemu wymagane zmiany, w szczególności dla zapewnienia zgodności z planami innych państw członkowskich.

Komisja zatwierdza plany gotowości i ich aktualizacje, w razie potrzeby ze zmianami, zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 25.

4. Komisja może – w drodze aktów wykonawczych – określić kryteria, które mają być stosowane przez państwa członkowskie przy sporządzaniu planów gotowości. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 25.

▼B

Artykuł 22

Aby zagwarantować jednolite stosowanie niniejszej dyrektywy, eksperci Komisji mogą we współpracy z właściwymi władzami przeprowadzać kontrole w terenie. Mogą one być prowadzone poprzez kontrolę określonego procentu zakładów, co pozwoli na sprawdzenie, czy właściwe władze monitorują zgodność wykonywanych przez te zakłady wymagań niniejszej dyrektywy. Komisja informuje Państwa Członkowskie o wynikach tych kontroli.

Państwo Członkowskie, na którego terytorium jest przeprowadzana kontrola, udziela ekspertom wszelkiej niezbędnej pomocy w wypełnianiu ich obowiązków.

Ogólne zasady stosowania niniejszego artykułu będą przyjęte zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 25.

Artykuł 23

Szczegółowe zasady regulujące udziału finansowego Wspólnoty w środkach związanych ze stosowaniem niniejszej dyrektywy są ustanowione w decyzji 90/424/EWG.

Artykuł 24

Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, wprowadza zmiany do załączników, gdy istnieje taka konieczność, w szczególności biorąc pod uwagę rozwój badań naukowych i metod diagnostycznych.

▼**M4**

Artykuł 25

1. Komisję wspomaga Stały Komitet ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz ustanowiony na mocy art. 58 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady ([1]). Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 ([2]).

2. W przypadku odesłania do niniejszego artykułu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

▼**B**

Artykuł 26

1. Państwa Członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy nie później niż do dnia 1 października 1993 r. i niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

Przepisy przyjęte przez Państwa Członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie to towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez Państwa Członkowskie.

2. Państwa Członkowskie przekażą Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą.

Artykuł 27

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

([1]) Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1).

([2]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

▼B

ZAŁĄCZNIK I

UPOWAŻNIENIE NA USUNIĘCIE JAJ Z GOSPODARSTWA ZGODNE Z WARUNKAMI ART. 4 UST. 2 LIT. e) NINIEJSZEJ DYREKTYWY

Upoważnienie wydane przez właściwe władze na transport jaj z podejrzanego gospodarstwa, z zastrzeżeniem przepisów art. 4 ust. 2 lit. e) niniejszej dyrektywy, do przedsiębiorstwa zatwierdzonego do przetwórstwa produktów jajecznych, zgodnie z przepisami art. 6 ust. 1 dyrektywy 89/437/EWG, zwanego dalej przedsiębiorstwem wskazanym, musi spełniać następujące warunki:

1) aby jaja mogły zostać usunięte z terenu gospodarstwa podejrzanego, muszą:

   a) spełniać wymogi ustanowione w rozdziale IV Załącznika do dyrektywy 89/437/EWG;

   b) być wysyłane bezpośrednio z gospodarstwa podejrzanego do przedsiębiorstwa wskazanego; każda przesyłka musi być przed wysłaniem opieczętowana przez urzędowego lekarza weterynarii sprawującego nadzór nad gospodarstwem podejrzanym oraz musi pozostać opieczętowana w czasie trwania transportu do wskazanego przedsiębiorstwa;

2) urzędowy lekarz weterynarii sprawujący nadzór nad gospodarstwem podejrzanym poinformuje właściwy organ przedsiębiorstwa wskazanego o zamiarze wysłania jaj;

3) właściwe organy odpowiedzialne za przedsiębiorstwo wskazane zapewniają, że:

   a) jaja, określone w 1 lit. b), będą odizolowane od innych jaj od momentu ich przywozu do momentu ich przetworzenia;

   b) skorupy tych jaj są uznawane za materiał wysokiego ryzyka, zgodnie z art. 2 ust. 2 dyrektywy 90/667/EWG ([1]), i są traktowane zgodnie z wymogami rozdziału II tej dyrektywy;

   c) opakowanie, pojazdy użyte do transportu jaj, określonych w 1 lit. b), oraz całe wyposażenie, które miało kontakt z jajami, są oczyszczane i dezynfekowane w sposób, który zapewnia zniszczenie wirusa rzekomego pomoru drobiu;

   d) urzędowy lekarz weterynarii sprawujący nadzór nad gospodarstwem podejrzanym jest informowany o wszystkich przesyłkach przetworzonych jaj.

([1]) Dyrektywa Rady 90/667/EWG z dnia 27 listopada 1990 r. ustanawiająca przepisy weterynaryjne w zakresie usuwania i przetwarzania odpadów zwierzęcych, wprowadzania ich na rynek oraz zapobiegania obecności czynników chorobotwórczych w paszach wytwarzanych ze zwierząt lub ryb i zmieniająca dyrektywę 90/425/EWG (Dz.U. L 363 z 27.12.1990, str. 51).

▼B

ZAŁĄCZNIK II

PROCEDURA CZYSZCZENIA I DEZYNFEKCJI ZAKAŻONEGO GOSPODARSTWA

I. **Czyszczenie wstępne i dezynfekcja**

a) Tak szybko, jak tusze drobiu zostaną usunięte, wszystkie pomieszczenia, w których drób był trzymany, oraz wszystkie części innych budynków, podwórza itd. skażone podczas uboju lub sekcji powinny być spryskane środkami dezynfekcyjnymi, zatwierdzonymi do tego celu zgodnie z art. 11 niniejszej dyrektywy.

b) Wszystkie tkanki drobiu lub jaj, a które mogły spowodować skażenie budynku, podwórza, sprzętu itd., powinny być starannie zebrane w jednym miejscu i usunięte razem z tuszami.

c) Użyte środki dezynfekcyjne muszą pozostać na powierzchniach odkażanych co najmniej przez 24 godziny.

II. **Czyszczenie końcowe i dezynfekcja**

a) Tłuszcz i brud powinny być usunięte ze wszystkich powierzchni poprzez zastosowanie środków odtłuszczających oraz zmyte wodą.

b) Po umyciu wodą, jak opisano w lit. a), powinno być stosowane dalsze spryskanie środkami dezynfekcyjnymi.

c) Po siedmiu dniach pomieszczenia powinny zostać zmyte środkami odtłuszczającymi, opłukane zimną wodą, spryskane środkami dezynfekcyjnymi i ponownie opłukane wodą.

d) Ściółka oraz obornik muszą być poddane takiemu działaniu, które zapewni zniszczenie wirusa. Musi ona obejmować przynajmniej jedną z poniżej wymienionych metod:

i) spalenie lub działanie parą o temperaturze 70 °C;

ii) głębokie zakopanie, które uniemożliwi dostęp szkodnikom i dzikim ptakom;

iii) zakopcowanie i zwilżenie (jeśli to konieczne, aby ułatwić fermentację) oraz przykrycie, które umożliwi zagrzanie do osiągnięcia temperatury 20 °C, oraz pozostawienie na 42 dni pod przykryciem, które uniemożliwi dostęp szkodnikom lub dzikim ptakom.

▼B

ZAŁĄCZNIK III

METODY DIAGNOSTYCZNE W CELU POTWIERDZENIA I DIAGNOSTYKI RÓŻNICOWEJ RZEKOMEGO POMORU DROBIU

Następujące metody izolacji i identyfikacji wirusa rzekomego pomoru drobiu powinny być uważane za wskazówki oraz minimum w rozpoznawaniu choroby.

Wirus rzekomego pomoru drobiu jest prototypowym zarazkiem rodziny Paramyxoviridae. Obecnie istnieje dziewięć serologicznie odrębnych grup paramiksowirusów ptaków, które zostały określone symbolami od PMV-1 do PMV-9. Wszystkie wirusy wywołujące rzekomy pomór drobiu znajdują się w grupie PMV-1. W celu rozpoznania oraz potwierdzenia, a także zróżnicowania rzekomego pomoru drobiu zostały ustalone następujące definicje:

„Rzekomy pomór drobiu” oznacza zarażenie drobiu spowodowane przez jakikolwiek szczep paramiksowirusa 1 o indeksie patogenności domózgowej (ICPI) jednodniowych piskląt większym niż 0,7.

ROZDZIAŁ I

Pobieranie i postępowanie z próbkami

1. *Próbki*

   Wymazy z kloaki (lub kał) i tchawicy chorych ptaków; kał lub treść jelit, mózg, tchawica, płuca, wątroba, śledziona i inne zmienione w oczywisty sposób narządy niedawno padłych ptaków.

2. *Postępowanie z próbkami*

   Wymienione w ust. 1 narządy i tkanki mogą być wspólnie łączone, ale materiał kałowy musi być trzymany oddzielnie. Wymazy powinny być zanurzone całkowicie w płynie o wystarczającym stężeniu antybiotyków. Próbki kału i narządy powinny być homogenizowane (w załączonym homogenizatorze lub w moździerzu aptekarskim z użyciem jałowego piasku) w płynie z antybiotykami, tak aby uzyskać 10–20-procentową zawiesinę. Zawiesiny powinny być pozostawione na ok. dwie godziny w temperaturze otoczenia (lub dłużej w temp. 4 °C), a następnie odwirowane (np. 800–1000 g przez 10 minut), by uzyskać klarowny supernatant.

3. *Płyn z antybiotykami*

   Różne laboratoria stosowały z powodzeniem rozmaite płyny z antybiotykami. Laboratoria określone w załączniku II będą w stanie udzielić wskazówek w tym zakresie poszczególnym państwom. Dla próbek kału wymagane są wysokie stężenia antybiotyków i typowy płyn zawiera: 10000 j/ml penicyliny, 10 mg/ml streptomycyny, 0,25 mg/ml gentamycyny i 5000 j/ml mykostatyny w soli fizjologicznej buforowanej fosforanami (PBS). Podane stężenia można zredukować nawet pięciokrotnie w przypadku tkanek i wymazów z tchawicy. Można dodać 50 mg/ml oksytetracykliny, aby zapobiec rozwojowi chlamydii. Konieczne jest sprawdzenie pH płynu po dodaniu antybiotyków, i ewentualne doprowadzenie do pH 7,0–7,4.

ROZDZIAŁ II

Izolacja wirusa

Izolacja wirusa na zarodkach kurzych

Otrzymany supernatant powinien być podany do jamy omoczniowej, co najmniej czterech zarodków kurzych inkubowanych przez 8–10 dni, w ilości po 0,1–0,2 ml do każdej z nich. Ideałem byłoby uzyskanie tych zarodków ze stada drobiu wolnego od zarazków chorobotwórczych (SPF), ale dopuszczalne jest wykorzystywanie zarodków ze stada, u którego nie stwierdza się przeciwciał przeciwko wirusowi rzekomego pomoru drobiu. Zakażone zarodki są inkubowane w temp. 37 °C i codziennie prześwietlane. Jaja z martwymi lub chorymi zarodkami oraz

▼B

pozostałe po upływie sześciu dni od zakażenia powinny być schłodzone do temp. 4 °C, a płyn omoczniowo-owodniowy powinien być zbadany pod kątem właściwości hemaglutynacyjnych. Jeżeli nie wystąpiła hemaglutynacja, należy powtórzyć opisaną powyżej procedurę, wprowadzając nierozcieńczony płyn omoczniowo-owodniowy kolejnym zarodkom.

W przypadku stwierdzenia hemaglutynacji należy wykluczyć obecność bakterii w badaniu hodowlanym. Jeżeli obecne są bakterie, badane płyny można przefiltrować przez błonę o średnicy porów 450 nm, a następnie dodać do nich antybiotyki i zakazić zarodki jak powyżej.

ROZDZIAŁ III

Diagnostyka różnicowa

1. *Różnicowanie wstępne*

Zamierzone jest, aby wszystkie hemaglutynujące wirusy były przekazywane określonemu w załączniku II krajowemu laboratorium w celu pełnej identyfikacji, oceny właściwości oraz określenia chorobotwórczości. Jednakże istotne jest, aby jak najszybciej wprowadzić tymczasowe środki zwalczania rzekomego pomoru drobiu w celu ograniczenia szczepienia się choroby, zatem laboratoria regionalne muszą być w stanie wykryć wirus rzekomego pomoru drobiu. Dlatego też płyny powodujące hemaglutynację powinny być wykorzystane do testu zahamowania hemaglutynacji według procedury opisanej w rozdziałach 5 i 6. Jego dodatni wynik (miano 2^4 lub większe), z poliklonalną surowicą odpornościową przeciwko wirusowi rzekomego pomoru drobiu o znanym mianie, co najmniej 2^9, stanowiłby wstępne potwierdzenie, co umożliwiłoby zastosowanie tymczasowych środków zwalczania.

2. *Identyfikacja ostateczna*

Krajowe laboratorium powinno przeprowadzić pełną diagnostykę różnicową jakiegokolwiek czynnika powodującego hemaglutynację. Dla potwierdzenia obecności wirusa rzekomego pomoru drobiu wykonywany jest ponownie test zahamowania hemaglutynacji z kurzymi monospecyficznymi surowicami odpornościowymi. Indeks patogenności domózgowej opisany w rozdziale 7 powinien być przeprowadzony w przypadku każdego pozytywnego izolatu. Indeks patogeniczności przekraczający 0,7 wskazuje na obecność wirusa wymagającego zastosowania pełnej gamy środków zwalczania.

Ostatni rozwój technik typowania wirusów rzekomego pomoru drobiu, a w szczególności technik z wykorzystaniem przeciwciał monoklonalnych, pozwolił na klasyfikację szczepów i izolatów. W szczególności są dostępne przeciwciała monoklonalne specyficzne dla wirusów szczepionkowych stosowanych na terenie Wspólnoty i mogą być wykorzystane do prostych testów zahamowania hemaglutynacji.

Ponieważ szczepy szczepionkowe mogą być izolowane od drobiu, możliwość ich szybkiej identyfikacji w krajowym laboratorium określonym w załączniku II jest bardzo ważna. Takie przeciwciała monoklonalne powinny być uzyskiwane przez referencyjne laboratorium Wspólnoty (określone w art. 14) i rozprowadzane do krajowych laboratoriów w celu umożliwienia potwierdzenia izolacji wirusów szczepionkowych.

Krajowe laboratoria powinny przesyłać wszystkie wirusy powodujące hemaglutynację referencyjnemu laboratorium Wspólnoty.

3. *Dalsze typowanie i charakteryzacja izolatów*

Referencyjne laboratorium Wspólnoty powinno otrzymywać od laboratoriów krajowych wszystkie wirusy powodujące hemaglutynację w celu wykonania dalszych badań antygenowych i genetycznych, by lepiej zrozumieć epidemię choroby (chorób) we Wspólnocie w ramach swoich funkcji i obowiązków.

▼B

ROZDZIAŁ IV

Szybkie testy do wykrywania wirusów rzekomego pomoru drobiu i przeciwciał

Poniżej zestawiono szybkie testy do wykrywania wirusa rzekomego pomoru drobiu u zaszczepionego ptactwa oraz przeciwciał u ptaków nieszczepionych.

1. *Wykrywanie wirusa rzekomego pomoru drobiu*

Wprowadzono do diagnostyki zakażeń u szczepionego ptactwa kilka szybkich testów do bezpośredniego wykrywania antygenów wirusa rzekomego pomoru drobiu. Najczęściej stosowane są: metoda immunofluorescencji z podłużnym skrawkiem tchawicy oraz test immunoperoksydazowy z mózgiem. Bez wątpienia inne bezpośrednie metody wykrywania antygenu mogą być wykorzystywane do identyfikacji wirusa rzekomego pomoru drobiu.

Wadą takich testów jest to, że mało realne jest badanie wszystkich potencjalnych miejsc replikacji wirusa rzekomego pomoru drobiu u szczepionych ptaków. I oto na przykład brak wirusa w tchawicy nie wyklucza jego replikacji w jelicie. Nie jest zalecana żadna z metod bezpośredniego wykrywania wirusa do rutynowej diagnostyki rzekomego pomoru drobiu, chociaż w szczególnych przypadkach takie testy mogą być pomocne.

2. *Wykrywanie przeciwciał u nieszczepionych ptaków*

Większość laboratoriów zaangażowanych w diagnostykę choroby rzekomego pomoru drobiu wykorzystuje test zahamowania hemaglutynacji i zalecenia opisane poniżej dotyczące tego testu do określania miana przeciwciał przeciwwirusowych. Jednakże również immunoenzymatyczna metoda ELISA może być z powodzeniem wykorzystywana do wykrywania przeciwciał przeciwko temu wirusowi. Sugeruje się, aby test ELISA stosowany w laboratorium regionalnym był weryfikowany przez krajowe laboratorium określone w załączniku II.

a) P r ó b k i

Powinno się pobrać próbki krwi od wszystkich ptaków, jeżeli stado nie przekracza 20 sztuk, i od 20 ptaków w przypadku liczniejszych stad (pozwoli to na uzyskanie 99 % prawdopodobieństwa wykrycia co najmniej jednej pozytywnej surowicy, jeżeli jest dodatnie 25 % lub więcej stada, niezależnie od jego wielkości). Krew powinna zostać pozostawiona do wytrącenia się skrzepu i otrzymana surowica usunięta do testów.

b) B a d a n i e p o d k ą t e m o b e c n o ś c i p r z e c i w c i a ł

Pojedyncze próbki surowicy powinny być badane pod kątem hamowania hemaglutynacji przez wirus rzekomego pomoru drobiu w standardowym teście zahamowania hemaglutynacji określonej w rozdziale VI.

Dyskutuje się, czy 4 lub 8 jednostek hemaglutynacji należy użyć w teście zahamowania hemaglutynacji (HI). Wydaje się, że obie ilości mogą być stosowane i decyzja ta winna być w gestii krajowych laboratoriów. Jednakże ilość antygenu wpływa na miano, przy którym daną surowicę traktujemy jako dodatnią: dla czterech jednostek hemaglutynacji (HAU) surowica o mianie 2^4 lub większym traktowana jest jako pozytywna, a dla ośmiu HAU surowica o mianie 2^3 lub większym.

ROZDZIAŁ V

Test hemaglutynacji (HA)

Substraty

1) Sól fizjologiczna buforowana fosforanami (PBS), (0,05 M) do pH 7,0–7,4.

▼B

2) Krwinki czerwone pobrane co najmniej od trzech kurcząt wolnych od zarazków chorobotwórczych (SPF) (jeżeli jest to nieosiągalne, krew może pochodzić od ptaków regularnie monitorowanych i nieposiadających przeciwciał przeciwko wirusowi rzekomego pomoru drobiu) do równej objętości płynu Alsevera. Krwinki powinny być przed użyciem trzykrotnie płukane w PBS. Do testów zalecana jest jednoprocentowa zawiesina krwinek w PBS (objętościowo).

3) Szczep Ulster 2C wirusa rzekomego pomoru drobiu zalecany jako antygen standardowy.

Wykonanie testu

a) Nanieść 0,025 ml PBS do każdego dołka plastikowej płytki (dno zagłębienia kształtu litery V).

b) Umieścić w pierwszym zagłębieniu 0,025 ml zawiesiny wirusa (np. płyn omoczniowy).

c) Mikromiareczkującym urządzeniem sporządzić szereg dwukrotnych rozcieńczeń wirusa (od 1:2 do 1:4096) w kolejnych dołkach.

d) Nanieść dalsze 0,025 ml PBS do każdego dołka.

e) Dodać do każdego dołka 0,025 ml 1 % zawiesiny krwinek czerwonych.

f) Zmieszać przez delikatne postukiwanie i umieścić w temperaturze 4 °C.

g) Odczytać wyniki po 30–40 minutach po uwidocznieniu reakcji w dołkach kontrolnych. Odczytuje się, przechylając płytkę i obserwując obecność lub brak spływania smugi krwinek czerwonych w kształcie łzy. Smugi w dołkach, w których nie wystąpiła hemaglutynacja, zachowują się w ten sam sposób co w dołkach niezawierających wirusa.

h) Miano HA jest to najwyższe rozcieńczenie, które powoduje aglutynację krwinek czerwonych. To rozcieńczenie zawiera jedną jednostkę HA. Dokładniejsza metoda oznaczania miana HA polega na wykonaniu testu hemaglutynacji z wąskim przedziałem wyjściowych rozcieńczeń wirusa, np. 1:3, 1:4, 1:5, 1:6 itd. Takie postępowanie jest wskazane w celu dokładnego przygotowania antygenu do testu zahamowania hemaglutynacji (patrz rozdział VI).

ROZDZIAŁ VI

Test zahamowania hemaglutynacji (HI)

Substraty (patrz rozdział V)

a) Sól fizjologiczna buforowana fosforanami (PBS).

b) Płyn omoczniowy zawierający wirusa rozcieńczony PBS tak, aby zawierał 4 lub 8 HAU w 0,025 ml.

c) 1 % krwinki czerwone kurcząt.

d) Ujemna surowica kontrolna.

e) Dodatnia surowica kontrolna.

Wykonanie testu

a) Nanieść 0,025 ml PBS do każdego dołka plastikowej płytki (dno zagłębienia kształtu litery V).

b) Umieścić 0,025 ml surowicy w pierwszym dołku płytki.

c) Mikromiareczkującym urządzeniem sporządzić dwukrotne rozcieńczenia surowicy w kolejnych dołkach.

d) Dodać 0,025 ml rozcieńczonego płynu omoczniowego zawierającego 4 lub 8 jednostek hemaglutynacji (HAU).

e) Zmieszać przez postukiwanie i umieścić płytkę w temperaturze 4 °C na minimum 60 minut lub pozostawić w temperaturze pokojowej na minimum 30 minut.

▼B

f) Dodać do każdego zagłębienia 0,025 ml 1 % zawiesiny krwinek czerwonych.

g) Zmieszać przez delikatne postukiwanie i umieścić w temperaturze 4 °C.

h) Odczytać po 30–40 min po uwidocznieniu się reakcji w dołkach kontrolnych. Odczytuje się, pochylając płytkę i obserwując obecność spływania smugi krwinek czerwonych w kształcie łzy lub jej brak (jak w dołku kontrolnym zawierającym jedynie krwinki czerwone 0,025 ml i PBS 0,05 ml).

i) Miano HI jest to najwyższe rozcieńczenie surowicy powodujące całkowite zahamowanie 4 lub 8 jednostek wirusa (w każdym teście należy potwierdzić obecność żądanej ilości jednostek hemaglutynacji przez miareczkowanie).

j) Poprawność wyników jest zależna od otrzymania miana mniejszego niż 2^3 dla 4 HAU lub 2^2 dla 8 HAU z ujemną surowicą kontrolną oraz miana w granicach jednego rozcieńczenia znanego miana dodatniej surowicy kontrolnej.

ROZDZIAŁ VII

Oznaczenie indeksu odmózgowej patogenności

1) Zakaźny świeżo zebrany płyn omoczniowy (miano HA musi być większe niż 2^4) jest rozcieńczony jałową solą fizjologiczną w stosunku 1:10 (nie wolno stosować przeciwciał).

2) 0,05 ml rozcieńczonej zawiesiny wirusa wstrzykuje się domózgowo każdemu z dziesięciu jednodniowych piskląt (czyli 24 godziny; 40 godzin po wykluciu). Pisklęta powinny pochodzić z jaj uzyskanych w stadach wolnych od zarazków chorobotwórczych (SPF).

3) Ptaki badane są co 24 godziny przez osiem dni.

4) Podczas każdego badania ptaki są oceniane w punktach 0 = zdrowy; 1 = chory; 2 = martwy.

5) Indeks jest obliczany według następującego przykładu:

Objawy kliniczne	Dzień po zakażeniu (liczba ptaków)									
	1	2	3	4	5	6	7	8	razem	wynik
zdrowych	10	4	0	0	0	0	0	0	14 x 0	0
chorych	0	6	10	4	0	0	0	0	20 x 1	20
padłych	0	0	0	6	10	10	10	10	46 x 2	92
									Razem = 112	
Indeks oznacza średnią punktację na ptaka na okres obserwacji = 112/80 = 1,4										

ROZDZIAŁ VIII

Określanie zdolności tworzenia łysinek

1) Aby zagwarantować uzyskanie optymalnej liczby łysinek na płytce, należy użyć szeregu rozcieńczeń wirusa. Dziesięciokrotne rozcieńczenie (do 10^{-7}) w PBS powinno być wystarczające.

2) Jednowarstwowe hodowle komórek zarodka kurczaka lub inne odpowiednie komórki (na przykład nerki bydła Madin-Darby) przygotowuje się na płytkach Petriego o średnicy 5 centymetrów.

3) 0,2 ml każdego rozcieńczenia wirusa jest dodawane do każdej z dwóch płytek Petriego i zostawione na 30 minut celem adsorpcji.

▼B

4) Po trzykrotnym płukaniu przy użyciu PBS zakażone komórki powleka się odpowiednim płynem zawierającym 1 % agaru (wag./obj.) oraz 0,01 mg/ml trypsyny lub niezawierającym trypsyny. Ważne jest, aby płyn powlekający nie zawierał surowicy.

5) Po 72 godzinach inkubacji w temperaturze 37 °C łysinki powinny osiągnąć wystarczający rozmiar. Są one najlepiej widoczne po usunięciu warstwy agaru oraz zabarwieniu komórek fioletem krystalicznym (0,5 % wag./obj.) w 25 % (v/v) etanolu.

6) Wszystkie wirusy powinny dać wyraźne łysinki po inkubacji w obecności trypsyny. Przy braku trypsyny tylko wirusy zjadliwe dla kurcząt powodują powstawanie łysinek.

▼M3

_____

▼M4

_____